

Lesbrief
watersnoodramp

waters1953

NOOD

waterschap
**Hollandse
Delta**

1 februari 1953

www.wshd.nl/1953

1 februari 1953

Op zaterdagmiddag 31 januari 1953 stak een hevige wind op. Die wind groeide 's nachts uit tot een noordwesterstorm met orkaankracht. Om vijf uur 's middags waarschuwde het KNMI over de radio voor "gevaarlijk hoog water":

"Boven het noordelijke en westelijke deel van de Noordzee woedt een zware storm tussen noordwest en noord. Het stormveld breidt zich verder uit over het zuidelijke en oostelijke deel van de Noordzee. Verwacht mag worden dat de storm de hele nacht zal voortduren. Daarom werden vanmiddag om half zes de groepen Rotterdam, Willemstad en Bergen op Zoom gewaarschuwd voor gevaarlijk hoog water."

Internet en mobiele telefoons bestonden nog niet. En lang niet iedereen had een radio, televisie of telefoon. De radio-uitzendingen stopten om 12 uur 's avonds en begonnen pas weer de volgende ochtend.

"In de loop van de nacht raakten meer dan 30 schepen in nood. Het noodweer hield ook huis in Engeland, Schotland, Duitsland en Vlaanderen. Het werd geen eb, zoals normaal. Om zes uur stond het water zo hoog als bij normale vloed."

's Nachts om vier uur zou het springtij zijn. De combinatie van langdurige harde wind (23 uur) en springtij werd vele bewoners van vooral Zeeland en Zuid-Holland fataal. Binnen enkele uren braken in Zuid-Holland, Zeeland en Brabant op meer dan 60 plaatsen de buitendijken door.

Het werd een ramp die uiteindelijk aan 1836 mensen het leven zou kosten.

Je kunt dit weerbericht horen op www.wshd.nl/1953

Hulp

Na de ramp wordt er in Nederland heel veel geld opgehaald. Bijna 60 miljoen euro. Het Rode Kruis verzamelt dekens en kleren. En er komt veel hulp uit andere landen. De schade is groot en de ravage is niet te overzien. Er zijn allerlei nationale acties om geld en goederen in te zamelen. Kinderen maken hun spaarpotten leeg. Het Franse voetbalelftal speelt een wedstrijd tegen Nederlandse profvoetballers die in het buitenland spelen. Ze spelen om geld op te halen voor de slachtoffers van de watersnoodramp.

Ruim 70.000 mensen worden ondergebracht bij familieleden of bij gastgezinnen in droge gebieden. Hun woningen zijn overstroomd en daardoor voor goed onbewoonbaar. In totaal zijn er meer dan 4.500

gebouwen verwoest. Zweden, Noorwegen, Finland en Oostenrijk leveren houten woningen, want hele dorpen zijn in het water verdwenen. Zo krijgen dakloze mensen tijdelijk een huis. Nog steeds staan er veel van deze noodwoningen. Ze zijn natuurlijk wel opgeknapt en gemoderniseerd.

Er kwam ook een speciale watersnoodzegel. De opbrengst van deze postzegel was voor de slachtoffers.

Klimaat en zeespiegel

Fabrieken en auto's blazen koolstofdioxide uit (CO₂). Normaal gesproken maken bomen en planten hier zuurstof van. Maar er zijn te weinig bomen en planten om de schadelijke koolstofdioxide om te zetten in zuurstof. Al deze koolstofdioxide blijft hangen in de atmosfeer. Zonnestralen verwarmen de aardkorst.

De aarde kan de zonnestralen minder goed weerkaatsen. Er zit te veel koolstofdioxide in de atmosfeer. De warmte blijft in de atmosfeer hangen. De aarde wordt warmer. Dit gebeurt ook in een broeikas. Daarom noemen we dit het broeikas effect.

Broeikaseffect

Het ijs van de polen en gletsjers smelt. Daardoor stijgt het water van alle wereldzeeën. Dit gaat heel langzaam. Het KNMI verwacht dat in het jaar 2100 de zeespiegel tussen de 20 en 110 cm gestegen is. Het wordt 1 tot 6 graden warmer op aarde. Ook moeten we er rekening mee houden dat de rivieren vaker extreem grote of

extreem kleine hoeveelheden water zullen aanvoeren. Daarnaast komen er meer en zwaardere stormen voor en is er vaker sprake van extreme regenval. Nog een probleem is dat het water op de aarde warmer wordt. Warm water neemt meer ruimte in dan koud water. Hierdoor worden de rivieren en zeeën nog voller. En kunnen er meer overstromingen voorkomen.

Onderhoud dijken

Hollandse Delta heeft bij elkaar 350 kilometer dijken die het water tegenhouden. Dat is ongeveer de afstand tussen Groningen en Maastricht. Bij het onderhoud aan dijken zorgen de medewerkers van het waterschap ervoor dat:

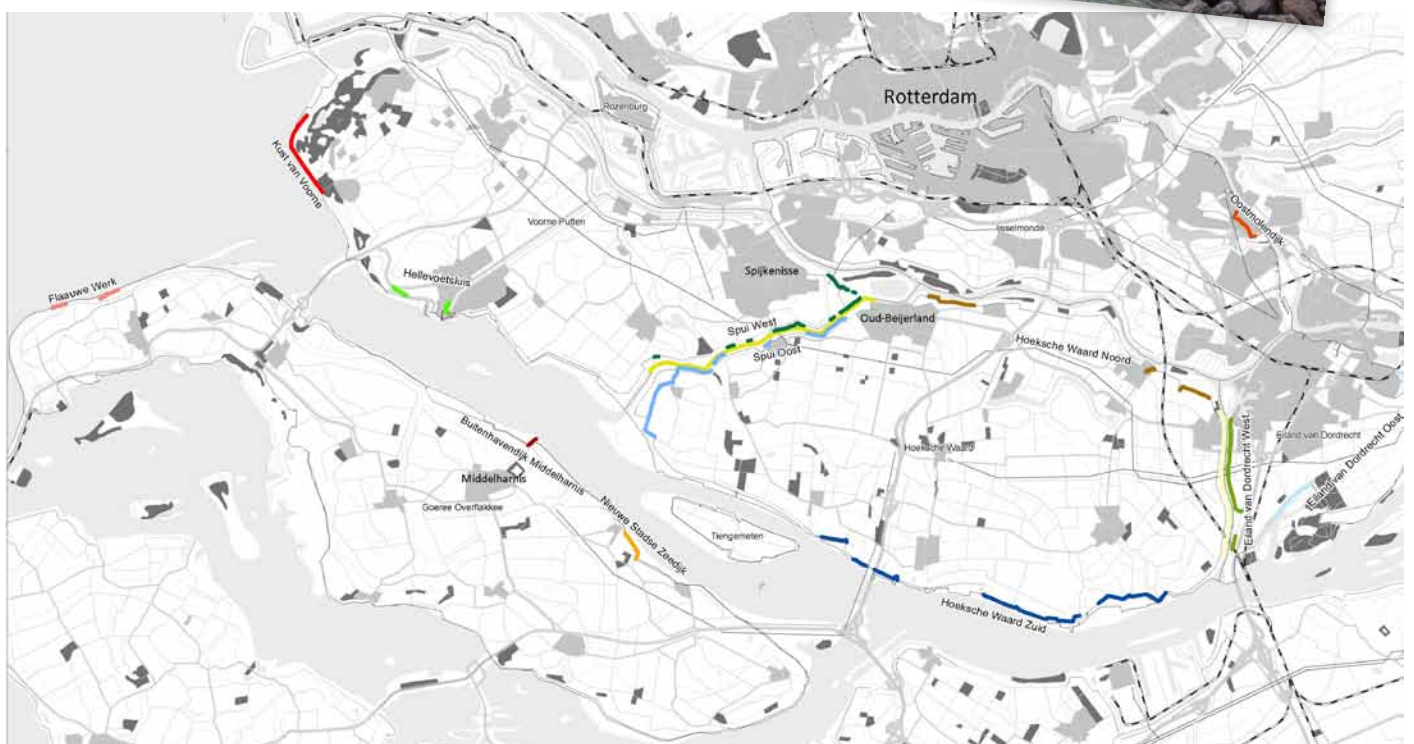
- De top (kruin) van de dijk hoog genoeg blijft;
- Het gras, de bekleding van de dijk, gesloten en egaal is;
- De dijk vrij blijft van schadelijke gewassen (distels) en ongedierte (ratten);
- Er geen aangespoeld materiaal blijft liggen.

Op de grens van het water en de dijk liggen grote steenblokken: stortstenen. De golven breken op deze stenen en kunnen niet tegen de dijk aan beuken. Zo kan de dijk niet beschadigen. Soms spoelen er stenen weg bij hoog water. Dan vult het waterschap de gaten aan met nieuwe stenen. Zo blijft de dijk sterk.

Sterke dijken, leefbaar land

Elke zes jaar toetst het waterschap of alle 350 kilometer dijken en duinen nog veilig genoeg zijn. Je kunt het vergelijken met een APK-keuring voor auto's. Uit de toetsing blijkt dat 39 stukken dijk in de toekomst niet meer veilig genoeg zijn. Hollandse Delta moet deze dijken en duinen versterken. In totaal zo'n 59 kilometer. Het is niet zo dat deze dijken allemaal hoger en breder moeten worden. Het waterschap kijkt ook of er geen water onder de dijk door kan lopen.

In de lesbrief 'Kijken naar dijken' lees je alles over dijken.

OPDRACHTEN

**Bekijk de videofilm 'Overleven met Water' op: www.wshd.nl/1953
Beantwoord dan de volgende vragen:**

1 Welke personen vertellen hun verhaal en hoe oud waren ze in 1953?

2 Welk verhaal spreekt je het meest aan. Waarom?

3 Waar woonden de mensen uit de film in 1953?

4 Welk land heeft de noodwoning geschonken die je ziet?

5 Wat zou jij doen, als je in zo'n ramp terechtkomt?